

สมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต
คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการธนาคาร
Essential Competencies Required of Graduates from the Faculty of
Business Administration Department of Finance and Banking

รุ่งโรจน์ สงสระบุญ

Rungroje Songsraboon

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม

Faculty of Business Administration, Siam University

Email: rrs101@hotmail.com

Received: February 19, 2020

Revised: March 28, 2020

Accepted: May 3, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการธนาคาร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิทยาแบบการสร้างทฤษฎีฐานรากซึ่งเป็นวิธีวิทยาหนึ่งของกระบวนการค้นคว้าเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และวิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลหลักจากความคิดเห็นของ 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ประกอบการ 2) กลุ่มผู้บริหารในสถานประกอบการ และ 3) กลุ่มศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาและทำงานแล้ว รวม 15 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความหมายของสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการธนาคาร ประกอบด้วย 1) ความรู้ด้านการเงิน 2) มีทักษะในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ 3) มีการทำงานเป็นทีม 4) มีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ดี และ 5) มีความซื่อสัตย์

คำสำคัญ: สมรรถนะ, บัณฑิต, คณะบริหารธุรกิจ, ภาควิชาการเงินและการธนาคาร

Abstract

The research aimed to study essential competencies required of graduates from The Faculty of Business Administration Department of Finance and Banking. This research was a qualitative research and establishing the grounded theory methodology. This methodology was a part of alternative paradigm. Data were collected by in-depth interviews semi structured questions in interview and non-participant observation. The key informants were 1) entrepreneur 2) company's administrators, and 3) graduated alumni with totaling 15 informants. The research result was found that performance required for the professional practice of the graduates, Faculty of Business Administration Department of Finance and Banking consists of 1) knowledge of finance and investment 2) systematic problem solving skills 3) skill of Interpersonal and responsibilities 4) Skills in numerical analysis and 5) moral / ethical skills, honesty

Keywords: Essential Competencies, Graduates, Business Administration, Department of Finance and Banking.

บทนำ

การสร้างกลยุทธ์เพื่อพัฒนาธุรกิจภายใต้สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลต่อธุรกิจทุกภาคส่วนที่ต้องมีการแข่งขันอย่างรุนแรงเพื่อความอยู่รอดคุณภาพและศักยภาพของทรัพยากร บุคคลในองค์กรมีส่วนสำคัญที่สุดต่อความมีประสิทธิภาพ และความสำเร็จขององค์กร (ชัชวาล อรวงศ์ศุภพัทธ์, 2552) ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตสู่ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ ทุกมหาวิทยาลัยมุ่งเป้าหมายเพื่อการพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณภาพตอบสนองการเข้าสู่ตลาดแรงงานของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การผลิตบัณฑิตกลายเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายความสำเร็จอีกประการของสถานศึกษาทั้งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและทำให้บัณฑิตจบได้งานทำการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและได้งานทำจึงกลายเป็นนโยบายสำคัญของทุกมหาวิทยาลัยและเป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพตามนโยบายประกันคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ชี้วัดดัชนีความสำเร็จด้านภาวะการมีงานทำของสถานศึกษาแต่ละแห่ง คณะบริหารธุรกิจภาควิชาการเงินและการธนาคาร เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผลิตบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานโดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อผลิตบัณฑิตซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านการบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการธนาคาร รวมถึงแนวคิดทางการบริหารองค์กรสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต และพัฒนาคุณภาพของผลผลิต ตลอดจนการส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการธุรกิจในภาคทฤษฎี การฝึกงาน การจัดทำโครงงาน และฝึกปฏิบัติทั้งในมหาวิทยาลัย และในสถานประกอบการ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจทั้งในทางการบริหารธุรกิจ และความสามารถในการประยุกต์จากสิ่งที่เรียนรู้ในกระบวนการผลิตบัณฑิตของ

คณะบริหารธุรกิจสู่การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล รวมทั้งเป็นผู้ยึดมั่นในจรรยาบรรณของนักธุรกิจ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง “สมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการธนาคาร” เนื่องจากสมรรถนะที่ได้จากการผลิตบัณฑิตเป็นส่วนหนึ่งมาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรที่จัดขึ้นในแต่ละสาขา ทั้งในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา การฝึกทักษะความชำนาญในวิชาชีพ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมและการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ตามคุณลักษณะสมรรถนะที่องค์กรธุรกิจต้องการ ทำให้การผลิตบัณฑิตสามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่ดี คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการธนาคาร จึงมีความพยายามในการจัดการและปรับปรุงหลักสูตรที่จะตอบสนองต่อความต้องการตลาดแรงงาน เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ของคณะบริหารธุรกิจ อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งต่อการพัฒนาบัณฑิตให้ทำงานได้ และเป็นแนวทางสู่การวางแผนเพื่อให้ได้เป้าหมายของการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพของคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการธนาคาร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการธนาคาร

แนวคิดและทฤษฎีในการวิจัย

ทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) เกิดจากนักสังคมวิทยา 2 ท่าน คือ Barney G. Glaser และ Anselm L. Strauss ทั้งสองได้ทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องสภาวะกำลังตายและการตายของผู้ป่วยในโรงพยาบาล ช่วงกลางทศวรรษ 1960s ทำให้พวกเขาได้พัฒนาระเบียบวิธีวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้นักสังคมศาสตร์ท่านอื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาเรื่องอื่นๆ ได้เป็นจำนวนมาก Glaser and Strauss ได้เสนอการวิเคราะห์ในงานวิจัยเชิงคุณภาพอย่างเป็นระบบ มีตรรกะในตัวเองและสามารถอธิบายเชิงทฤษฎีที่เป็นนามธรรมของกระบวนการทางสังคม และได้ให้คำนิยามทฤษฎีฐานรากในฐานะวิธีการค้นพบความจริงจากข้อมูล อาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์โดยตรง และวิเคราะห์กระบวนการสังคมระดับพื้นฐานซึ่งต่อมา Strauss and Corbin (1990) ได้เสนอกระบวนการเทคนิคใหม่ที่แตกต่างกันคือ ให้นักวิจัยใช้ประสบการณ์ทั้งส่วนบุคคลและวิชาชีพเพื่อเพิ่มความสะดวกอ่อนทางทฤษฎี (Theoretical Sensitivity) มากกว่าการพยายามสร้างความคลุมเครือทางความคิดในการวิจัย แต่สิ่งที่ทั้งสองฝ่ายยังคงมีเหมือนกันคือ การมีฐานคติทางญาณวิทยาแบบปฏิฐานนิยมเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะประเด็นการค้นพบความจริง การอธิบายเชิงสาเหตุและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ศึกษากับสิ่งที่ถูกศึกษาจากนั้นได้มีนักวิชาการคือ Charmaz (2006) ได้เสนอแนวทางการใช้ทฤษฎีฐานรากภายใต้การตีความนิยมและสร้างสรรค์นิยม (Constructionism) และได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับทฤษฎีฐานราก ชื่อ Constructing Grounded Theory: A Practical Guide Through Qualitative Analysis โดยผสานการใช้ฐานคติของกระบวนการทัศน์การตีความเพื่อเข้าใจ (Understanding) ต่อโลกทางสังคมที่ศึกษากับกระบวนการทัศน์ปฏิฐานนิยมเพื่ออธิบาย (Explanation)

ปรากฏการณ์ที่ศึกษา (Charmaz, 2006) กระบวนการวิเคราะห์แบบทฤษฎีฐานรากมีการกำหนดรหัสที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ขั้นตอนดังนี้การกำหนดรหัส (Open Coding), การเชื่อมโยงข้อมูล (Axial Coding) และการบูรณาการหาแก่นของเรื่องราว (Selective Coding) (Strauss, 1987; Strauss and Corbin, 1990) โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) การกำหนดรหัส (Open Coding) เพื่อจำแนกข้อมูลออกเป็น “หน่วยย่อย” หลาย ๆ หน่วย เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถจัดการกับข้อมูลได้สะดวก หน่วยย่อยแต่ละหน่วยนั้นจะถูกให้สัญลักษณ์เป็นรหัส (ชื่อ) ที่ทำหน้าที่เสมือนกรอบกว้าง ๆ 2) การเชื่อมโยงข้อมูล (Axial Coding) จะทำหน้าที่เชื่อมโยงความหมายของรหัสที่กำหนดไว้ (Open Coding) โดยยึดใจความที่เข้ากันได้และที่บ่งบอกถึงเรื่องเดียวกัน (Theme) ของข้อความเหล่านั้นเป็นเกณฑ์ผลลัพธ์ของการเชื่อมโยงข้อมูลคือเรื่องหรือมโนทัศน์ที่จำแนกข้อมูลออกเป็นกลุ่ม ๆ หรือเป็นหัวข้อย่อย 3) การบูรณาการเรื่องราว (Selective Coding) เป็นการนำเอาข้อมูลที่จัดเป็นกลุ่มเป็นประเภทแล้วในขั้นตอนการเชื่อมโยงข้อมูล (Axial Coding) มาบูรณาการเข้าให้เป็นเรื่องราว โดยอาศัยความสัมพันธ์ของมโนทัศน์หรือหัวข้อย่อยที่ได้จากขั้นการเชื่อมโยงข้อมูลเป็นแนวทางหรือเรียกว่าการเลือกแก่นของเรื่อง (Park T-Y, et., al. 2006)

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (Office of the Higher Education Commission (2015)) ได้กำหนดแนวคิดเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) ที่เป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น การแบ่งสายวิชา มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้ ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิ การเปิดโอกาสในการเทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิภาพการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Office of the Higher Education Commission, 2015) โดยมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and morals) 2) ด้านความรู้ (Knowledge) 3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical, Communication and Information Technology Skills)

David C. McClelland) (1973) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาวาร์ด เมื่อปี ค.ศ.1960 ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่ดีของบุคคล (Excellent performer) ในองค์การกับระดับทักษะความรู้ความสามารถ โดยกล่าวว่า การวัด IQ และการทดสอบบุคลิกภาพ ยังไม่เหมาะสมในการทำนายความสามารถหรือสมรรถนะของบุคคลได้ เพราะไม่ได้สะท้อนความสามารถที่แท้จริงออกมาได้ และแมคเคิลแลนด์ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสมรรถนะ มี 5 ส่วน ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ทักษะ (Skill) 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self – Concept) 4) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) และ 5) แรงจูงใจ / เจตคติ (Motives / Attitude)

Boyatzis (1982) ได้เขียนหนังสือชื่อ The Competent Manager: A Model of Effective Performance และได้นิยามคำว่า Competencies เป็นความสามารถในงานหรือเป็นคุณลักษณะที่อยู่ภายในบุคคลที่นำไปสู่การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ

Gary Hamel และ C.K. Prahalad (1994) ได้เขียนหนังสือชื่อ Competing for the Future ซึ่งได้นำเสนอแนวคิดที่สำคัญ คือ Core Competencies เป็นความสามารถหลักของธุรกิจ ซึ่งถือว่าในการประกอบธุรกิจนั้นจะต้องมีเนื้อหาสาระหลัก เช่น พื้นฐานความรู้ ทักษะ และความสามารถในการทำงานอะไรได้บ้าง และอยู่ในระดับใด จึงทำงานได้มีประสิทธิภาพสูงสุดตรงตามความต้องการขององค์กร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Sirisomboon (2016) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเรื่อง คุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยเซารัสท์บางกอก ประจำปีการศึกษา 2556 – 2557 (รุ่นที่ 15) โดยสรุปว่าคุณลักษณะที่ต้องการจากบัณฑิตเรียงลำดับจากมากไปน้อย อันดับหนึ่ง ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก อันดับสองด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก อันดับสาม ด้านความรู้อยู่ในระดับมาก อันดับสี่ ด้านคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมาก อันดับสุดท้าย คุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก

Chewapun (2015) ได้ทำวิจัยเรื่องสมรรถนะของพนักงานบัญชีในโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชีเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชีในโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี เกี่ยวกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 68 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีตามที่คาดหวัง ด้านกิจนิสัยที่ดีในการประกอบวิชาชีพ อยู่ในระดับดีมาก รองลงมาอยู่ในระดับดี คือด้านความรู้ทางวิชาการและด้านทักษะในการปฏิบัติงาน สมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีตามที่เป็นจริงทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับดี โดยอันดับแรกคือ สมรรถนะด้านกิจนิสัยที่ดีในการประกอบวิชาชีพ รองลงมาคือสมรรถนะด้านทักษะในการปฏิบัติงาน และสมรรถนะด้านความรู้ทางวิชาการ ตามลำดับ การเปรียบเทียบสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีตามที่คาดหวังกับสมรรถนะที่เป็นจริงใน 3 ด้าน พบว่าสมรรถนะที่คาดหวังสูงกว่าสมรรถนะที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญ

Suksawat (2016) ได้ทำวิจัยเรื่องสมรรถนะของนักบัญชีในความต้องการของผู้ประกอบการในภาคตะวันออก เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของนักบัญชีที่ผู้ประกอบการต้องการในเขตภาคตะวันออก และเป็นวิจัยเชิงสำรวจโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการในเขตภาคตะวันออกจำนวน 400 ราย ผลการวิจัยพบว่านักบัญชีควรมีทักษะด้านค่านิยม จรรยาบรรณและ ทักษะคติทางวิชาชีพ มากที่สุด โดยส่วนใหญ่ต้องการนักบัญชีที่มีความซื่อสัตย์สุจริตและรักษาความลับ ไม่นำข้อมูลบริษัทไปเปิดเผย อาจเนื่องจากนักบัญชีเป็นผู้รู้ความเคลื่อนไหวทางการเงินของธุรกิจจึงต้องมีความซื่อสัตย์มีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของ ตนเองโดยไม่เปิดเผยข้อมูลทางการเงิน

ขององค์กรต่อคู่แข่งหรือบุคคลอื่นที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องรองลงมาเป็นทักษะทางด้านวิชาชีพ ทักษะด้าน ความรู้ และ ประสบการณ์และการพัฒนา ตามลำดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การออกแบบการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีวิทยาแบบ การสร้างทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory Methodology) ซึ่งเป็นวิธีวิทยารูปแบบหนึ่งของกระบวนทัศน์ ทางเลือก (Alternative Paradigm) โดยมีจุดยืนทางปรัชญาที่มีลักษณะตามแนวคิดหลัง ปฏิฐานนิยม (Post positivist) (Vanitbuncha, 2015) เพื่อค้นหาการให้ความหมายและศึกษากระบวนการของสมรรถนะที่จำเป็นต่อ การประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการธนาคาร

2. ขอบเขตการวิจัย

2.1 เป็นการศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชา การเงินและการธนาคาร เพื่ออธิบายแนวคิดทฤษฎีฐานรากจากข้อมูลใน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) สมรรถนะที่ จำเป็นในด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) สมรรถนะที่จำเป็นในด้านความรู้ 3) สมรรถนะที่จำเป็นในด้านทักษะทาง ปัญญา 4) สมรรถนะที่จำเป็นในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) สมรรถนะที่ จำเป็นในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อหาข้อสรุปเชิงทฤษฎี ของการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการ ธนาคาร ตามแนวทางวิธีดำเนินการวิจัยของ ชาร์มาซ Charmaz (2006) โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) รวบรวมข้อมูล ควบคู่กับการวิเคราะห์ข้อมูล 2) สร้างมโนทัศน์จากข้อมูลด้วยการกำหนดรหัสหลายแบบ (Coding) 3) ใช้การ เปรียบเทียบจำแนกประเภทและหาความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ 4) รวบรวมความคิดทุกอย่างที่เกิดจากการ กำหนดรหัสและการเปรียบเทียบ 5) ตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของทฤษฎีที่สร้างขึ้นด้วยข้อมูลที่ รวบรวมมาใหม่ และ 6) สร้างกรอบแนวคิดทฤษฎีและบูรณาการเข้ากับข้อมูลจริงเพื่อนำเสนอผลการวิจัย (Positta, 2013)

2.2. ขอบเขตด้านระยะเวลา ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ เดือนเมษายน- มิถุนายน พ.ศ. 2560

3. ผู้ให้ข้อมูลหลัก การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เพื่อศึกษาการให้ความหมายและ กระบวนการของสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการ ธนาคาร ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างเชิงทฤษฎี (Theoretical Sampling) โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ คือ ผู้ให้ ข้อมูลหลักต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ เจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการธนาคารเข้าทำงาน โดยได้เก็บข้อมูลจำนวน 15 คนจาก 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่ม ผู้ประกอบการ 2) กลุ่มผู้บริหารในสถานประกอบการ และ 3) กลุ่มศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาและทำงานแล้ว

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือสำคัญในการวิจัย ได้แก่ ตัวผู้วิจัยที่ต้องมีความไวต่อทฤษฎี (Theoretical Sensitivity) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิตและเตรียมแนวคำถามการวิจัยที่สร้างจากกรอบแนวคิดและทฤษฎีโดยใช้คำถามปลายเปิด นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ โทรศัพท์สมาร์โฟนยี่ห้อซัมซุงรุ่น S7 สมุดจดบันทึกและปากกา

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured) และใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) พร้อมการจดบันทึก (Field-Note) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รับอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลหลักให้บันทึกเสียงการสนทนา และให้ความสำคัญทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาตลอดการสัมภาษณ์ซึ่งจำเป็นต่อการสร้างแนวคิดและทฤษฎี

6. จริยธรรมในการวิจัย การวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการธนาคารเข้าทำงาน โดยผู้วิจัยได้แจ้งผู้ให้ข้อมูลหลักทราบถึงวัตถุประสงค์การวิจัยก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยบรรยากาศการสัมภาษณ์แบบผ่อนคลาย เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถให้ข้อมูลได้อย่างอิสระ อย่างไรก็ตามงานวิจัยชิ้นนี้อาจส่งผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยจึงไม่เปิดเผยชื่อและชื่อสกุลของผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งนี้ผู้วิจัยยึดมั่นในหลักจริยธรรมการวิจัยและรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นสำคัญ

7. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของการวิจัย ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เพื่อตรวจสอบและยืนยันว่าข้อมูลที่ได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลายวิธี ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการจดบันทึก จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบยืนยันกัน

8. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยถอดการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์จากโทรศัพท์สมาร์โฟนยี่ห้อ ซัมซุงรุ่น S7 ให้ออกมาในรูปของข้อความแบบคำต่อคำ (Verbatim) 2) รวบรวมข้อมูลควบคู่กับการวิเคราะห์ข้อมูล 3) ใช้เทคนิคการกำหนดรหัสหลายแบบ (Open Coding) เพื่อจำแนกข้อมูล 4) เชื่อมโยงข้อมูลตามความสัมพันธ์ของรหัสเพื่อสร้างสมมติฐานชั่วคราว (Axial Coding) 5) ปรับปรุงและตรวจสอบความถูกต้องของสมมติฐานชั่วคราวพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสมมติฐานชั่วคราวนั้นถึงจุดอิ่มตัว (Theoretical Saturation) และ 6) นำเสนอข้อสรุปเชิงทฤษฎี

ผลการวิจัย

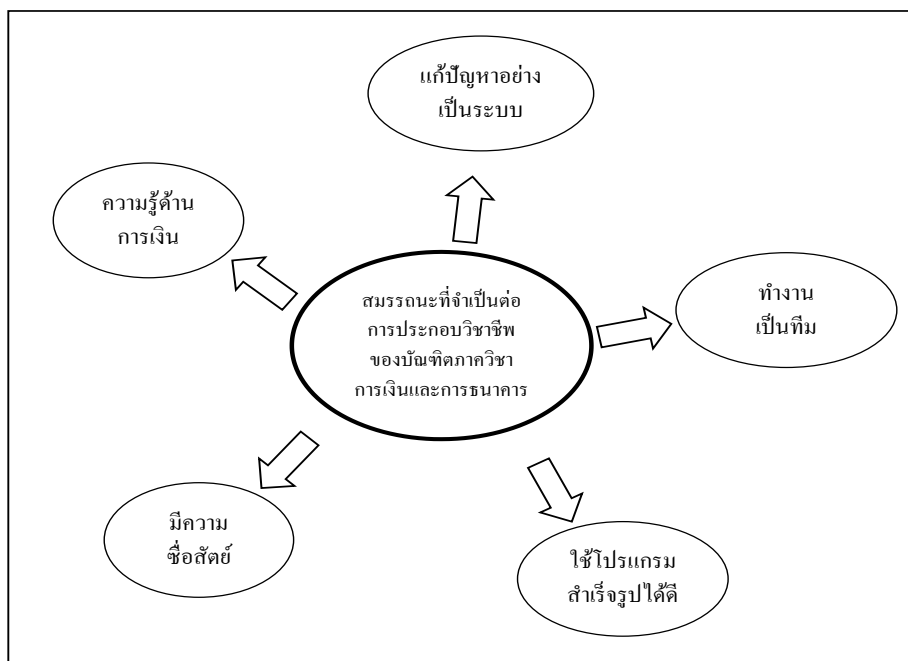
ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการให้บัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการธนาคาร มีสมรรถนะที่จำเป็น ดังนี้ 1) ด้านความรู้ของบัณฑิต ให้มีความรู้ด้านการเงิน มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ความรู้ด้านสินเชื่อ ความรู้เรื่องการเงินและการลงทุน ตามลำดับ 2) ด้านทักษะทางปัญญา ให้มีทักษะในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ รองลงมาได้แก่ ทักษะในการคิดอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ 3) ด้านทักษะทางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ให้มีการทำงานเป็นทีม รองลงมา ได้แก่ มีความรับผิดชอบในการทำงาน 4) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้มีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ดี รองลงมา ได้แก่ มีทักษะการสื่อสาร มีทักษะความคิดเชิงตัวเลข ตามลำดับ และ 5) ด้านคุณธรรม/จริยธรรม ให้มีความซื่อสัตย์ รองลงมา ได้แก่ มีความรับผิดชอบด้านเวลา การแต่งกายที่เหมาะสม และมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ตามลำดับ

สรุปเชิงทฤษฎี

สมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการธนาคาร ได้แก่ ความรู้ด้านการเงิน มีทักษะในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีการทำงานเป็นทีม มีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ดี และมีความซื่อสัตย์ สรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ
ภาควิชาการเงินและการธนาคาร

อภิปรายผล

ข้อสรุปทฤษฎีด้วยการสร้างกรอบแนวคิดทฤษฎีและบูรณาการเข้ากับข้อมูลจริงเพื่อนำเสนอดังภาพที่ 1 พบว่า สมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงินและการธนาคาร ได้แก่ 1) ความรู้ด้านการเงิน 2) มีทักษะในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ 3) มีการทำงานเป็นทีม 4) มีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ดี และ 5) มีความซื่อสัตย์ สอดคล้องกับ Jamieson (1987) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สมรรถนะขั้นพื้นฐาน (Threshold competencies) หมายถึง ความรู้ หรือ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของบุคคลที่ต้องมีเพื่อให้สามารถที่จะทำงานที่สูงกว่า หรือ ซับซ้อนกว่าได้ เช่น สมรรถนะในการพูด การเขียน และสมรรถนะที่ทำให้เกิดความแตกต่าง (Differentiating competencies) หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีผลการทำงานที่ดีกว่าหรือสูงกว่า

มาตรฐาน สูงกว่าคนทั่วไปจึงทำให้เกิดผลสำเร็จที่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ Jitnard Suksawat (2016) ที่ได้กล่าวไว้ว่านักการเงินการธนาคารที่ดีควรมีทักษะในด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ

ข้อจำกัดงานวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในงานวิจัยนี้มีข้อจำกัดเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ควรจะมีมากกว่า 3 กลุ่ม เพื่อให้เกิดการยืนยันข้อมูลว่ามีลักษณะไปในทิศทางเดียวกัน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะการเก็บข้อมูลในลักษณะการสัมภาษณ์เชิงลึก ควรสัมภาษณ์ในสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงดังรบกวนเนื่องจากเวลาถอดเทปจะได้ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเสียงดังแทรกซ้อน และความไม่ชัดเจนของเสียงที่บันทึก และข้อเสนอแนะอีกประการหนึ่งก็คือ ควรนำกรอบแนวคิดและสมมุติฐานที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้ไปพิสูจน์หรือยืนยันความถูกต้องซึ่งอาจจะทำวิจัยในเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณก็ได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวางแผนเพื่อการพัฒนาสมรรถนะให้กับบัณฑิต โดยหารือร่วมกันในสาขา กำหนดเป้าหมาย และวางกลยุทธ์ให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มเติม
2. ควรวิเคราะห์ความต้องการของผู้ประกอบการและกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาสมรรถนะของบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง
3. การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาสมรรถนะบัณฑิตเพื่อเตรียมตัวเข้าตลาดแรงงาน โดยให้คำแนะนำการเรียนรู้ การปรับตัว การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการทางการเงินและเตรียมการในเรื่องทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน และปรับปรุงหลักสูตรการบรรยายวิชาการเรียนการสอน อยู่เสมอให้สอดคล้องกับความต้องการของสภาพสังคมในยุคดิจิทัล ให้มีความรู้ด้านธุรกิจสมัยใหม่ มีทักษะด้านภาษาที่หลากหลายและการสร้างนวัตกรรมใหม่

เอกสารอ้างอิง

- ชัชวาล อรวงศ์ศุภทัต. (2552). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคการแข่งขัน*. สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2560, จ ๑ ก http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?bookID=1302&read=true&count=true
- Boyatzis, R.E. (1982). *The Competent Manager: A model of Effective Performance*. New York: John Wiley and Sons Inc.
- Charmaz, K. (2006). *Constructing Grounded Theory*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Chewapun, T. (2015). Performance of accounting staff in industrial factories in Nonthaburi. *RMUTT Global Business and Economics Review*, 10(2), 101-152.
- Gary, H. & C.K. Prahalad. (1989). Collaborate with Your Competitors and Win. *Harvard Business Review*, 67(1), 133-139.

- Jamieson, L. M. (1987). Competency-based approaches to sport management. *Journal of Sport Management*, 1(1), 48-56.
- McClelland, D. C. (1973). Testing for competence rather than for intelligence. *American Psychologist*, 28(1), 1-14.
- Office of the Higher Education Commission. (2015). *Standard framework for higher education Accessible*. Retrieved September 2, 2017, from <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/news6.php>
- Park T-Y, Cho S-H. and Seo J.H. (2006). A Compulsive Buying Case: A Qualitative Analysis By the Grounded Theory Method. *Springer Science Business Media*, 28, 239-249.
- Positta, C. (2013). *Science and art of qualitative research*. Amarin Printing & Publishing: Bangkok.
- Sirisomboon, P. (2016). Qualifications of graduates under the framework of the National Higher Education Certificate of the College of Southeast Bangkok. Retrieved on July 14, 2017. From http://www.southeast.ac.th/SBC_Journal/Jornal_main/11.pdf
- Strauss, A. L. (1987). *Qualitative Analysis for Social Scientists*. New York: Cambridge University Press.
- Strauss, A., and Corbin, J. (1990). *Basics of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques*. Newbury Park: SAGE.
- Suksawat, J. (2016). *The performance of accountants in the needs of entrepreneurs in the east* (Master Thesis). Srinakarinwirot University.
- Vanitbuncha, K. (2015). *Structure Equation Model by AMOS. (1st Ed.)*. Bangkok: Chulalongkorn Printing.

